

СПОСОБИ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ БІОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ

Кидисюк І, В., Танська В. В.

Житомирський державний університет імені Івана Франка, кафедра зоології

Сучасна система освіти потребує радикальних змін у навчально-виховному процесі, використання в інноваційній діяльності вчителя технологій, методів і засобів навчання, які сприяли б реалізації інтелектуально-духовного потенціалу учнів.

Останнє зумовлює рішучу ініціативно-перетворюючу діяльність педагога в умовах постійного творчого пошуку. У зв'язку з цим постає проблема розвитку пізнавального інтересу учнів у принципово нових соціально-економічних, ринкових умовах розвитку суспільства.

Безпосередньо питанням пізнавального інтересу школярів присвячені дослідження Л. П. Арістової, П. С. Атаманчука, Ю. К. Бабанського, В. К. Буряка, Л. В. Занкова, Б. І. Коротяєва, І. Я. Лернера, В. І. Лозової, М. І. Махмутова, Н. Г. Морозової, В. О. Онищука, В. Ф. Паламарчук, І. Ф. Харламова, Т. І. Шамової, Г. І. Щукіної, Н. М. Звереві, Л. О. Іванової, М. Я. Ігнатенка, І. Я. Ланіної, З.І. Слєпкань, М. С. Голованя та багатьох інших дидактів і методистів.

У результаті аналізу різних підходів до означення цього поняття ми прийшли до висновку, що пізнавальний інтерес – це властивість особистості, яка проявляється в активному, емоційно забарвленому ставленні до пізнання предметів, явищ навколишньої дійсності, видів діяльності, що викликається усвідомленням їх значущості для особистості.

Будь-який навчальний предмет, у тому числі завдання, вміщують об'єктивну цікаву інформацію про нові факти, невідомі явища, зв'язки між ними, закономірності і закони, знання яких змушують учнів по-іншому дивитися на світ. При цьому, оскільки кожний навчальний предмет є своєрідним, весь зміст навчання виступає перед учнями різнобічним, різноманітним та різноплановим. У структурі змісту шкільної освіти біологія як світоглядна дисципліна має забезпечити формування в учнів наукової картини живої природи, розкрити роль біологічних знань у сфері промисловості й культури, створення свідомої мотивації на здоровий спосіб життя, засвоєння норм і правил екологічної етики.

Результати нашого дослідження проведені у школах м. Житомира, засвідчують відсутність пізнавальної спрямованості у змісті навчального матеріалу, методах, формах і засобах навчання, видах навчальної діяльності учнів на уроці, що в свою чергу призводить до спаду інтересу до навчання. Тільки 19 % учнів старших класів систематично готуються до уроків; 38 % учнів готуються до уроків тільки тоді, коли відчують, що їх можуть запитати; 15 % учнів вивчають тільки те, що їм цікаве й необхідне для вступу до вузу; 10 % учнів готують уроки від випадку до випадку.

В ході дослідження нами встановлено, що основними причинами відсутності інтересу та способи, що сприяють його розвитку є: розкриття

значущості знань, цікавість матеріалу, створення проблемних ситуацій, ефект парадоксальності, подиву, навчальні дискусії, пізнавальні ігри.

Досвід свідчить, що від того, наскільки учні зацікавлені предметом, залежить їхня активність на уроці, а від неї, у свою чергу – ефективність самого уроку. Як наслідок – формується вміння використовувати на практиці отримані знання, що є складовою компетентності особистості.

Таким чином, на кожному етапі розвитку школи проблема розвитку пізнавального інтересу учнів при вивченні предметів біологічного циклу залишається актуальною.

Вчителі-практики повинні постійно здійснювати пошук нових організаційних форм навчання, які б сприяли розвитку творчості, самостійності, пізнавальної активності учнів, а цим самим підвищувати ефективність навчального процесу. І чим більше фахівців будуть усвідомлювати цю проблему і включатися в її розробку, тим краще і швидше це питання буде вирішуватись.